

Sygn. akt: I C 751/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 grudnia 2019 roku

Sąd Rejonowy w Człuchowie I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący:	Sędzia Anna Wołujewicz
Protokolant:	starszy sekretarz sądowy Joanna Mucha

po rozpoznaniu w dniu 11 grudnia 2019 roku w Człuchowie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) S.A. z siedzibą w B.

przeciwko K. D.

o zapłatę

- zasądza od pozwanej K. D. na rzecz powoda (...) S.A. z siedzibą w B. kwotę 2.182,33zł (dwa tysiące sto osiemdziesiąt dwa złote trzydzieści trzy grosze) wraz z odsetkami umownymi stanowiącymi dwukrotność odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia 5 lipca 2019 roku do dnia zapłaty,
- w pozostałym zakresie powództwo oddala,
- zasądza od pozwanej K. D. na rzecz powoda (...) S.A. z siedzibą w B. kwotę 744,12zł (siedemset czterdzieści cztery złote dwanaście groszy) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Pobrano opłatę kancelaryjną

w kwocie zł – w znakach

opłaty sądowej naklejonych

na wniosku.

Sygn. akt I C 751/19

UZASADNIENIE

Powód (...) S.A. z siedzibą w B. wniósł przeciwko K. D. pozew o zapłatę kwoty 6053,33 zł z odsetkami umownymi w wysokości dwukrotności odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia 5 lipca 2019 roku do dnia zapłaty oraz o zasądzenie kosztów procesu.

W uzasadnieniu pozwu wskazano, iż w dniu 23 lutego 2018 roku pozwana zobowiązała się – poprzez podpisanie weksła – do zapłaty w dniu 4 lipca 2019 roku kwoty 6053,33 zł. Powód podkreślił, iż w dniu 4 czerwca 2019 roku wezwał pozwaną do wykupu weksła, jednak nie dokonała ona żadnej wpłaty. Poinformowano również, że został wystawiony

weksel na zabezpieczenie zwrotu całego zadłużenia z tytułu pożyczki udzielonej przez powoda na podstawie umowy pożyczki gotówkowej nr (...) z dnia 23 lutego 2018 r. Wyjaśniono, że na dochodzoną pozew należność składa się suma pozostałych do zapłaty rat pożyczki oraz należne maksymalne odsetki za opóźnienie liczone zgodnie z art. 481§ 2 k.c. za każdy dzień opóźnienia w płatności każdej z rat. Powód wyjaśnił również, że roszczenie stało się wymagalne w dniu 5 lipca 2019 r.

W dniu 16 sierpnia 2019 r. stwierdzono brak podstaw do wydania nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym, albowiem powód dochodził w niniejszej sprawie należności z tytułu weksla. Oprócz żądania sumy wekslowej powód domagał się zasądzenia odsetek umownych przekraczających ustawowe odsetki za opóźnienie na podstawie weksla nie zawierającego zastrzeżeń o odsetkach. W związku z powyższym brak było podstaw do wydania nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym.

W odpowiedzi na pozew pozwana K. D. wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie od powódki na rzecz pozwanej zwrotu kosztów procesu. W uzasadnieniu wskazała, że w aktach brak jest jakichkolwiek dowodów wskazujących zasadność roszczenia, w szczególności powódka nie wykazała istnienia stosunku podstawowego, jego treści, nie wykazała powództwa co do zasady i co do wysokości. Pozwana podniosła, że kwestionuje aby zawierała umowę na którą się powołuje powódka, ale przyznała, że kiedyś zawierała umowę ze wskazanym podmiotem, ale o innym oznaczeniu. Jej zdaniem musiało dojść do pomyłki, podkreślała, że z uwagi na uznanie umowy za rozliczoną (spłatę) i brak monitów o zapłatę, nie posiada ona żadnych dokumentów z tym związanych. Zarzucała, że do pozwu nie dołączono umowy powołanej w pozwie, a tym samym pozwana nie ma możliwości się do niej odnieść. Jej zdaniem do czasu złożenia przez powódkę oryginału umowy zbędnym jest aby odnosiła się do jej treści, równocześnie zaprzeczyła aby umowę wskazaną w pozwie zawierała. Jej zdaniem brak nawet kopii umowy uniemożliwia ustalenia twierdzenia pozwu, iż pozwana „nie wywiązała się z przyjętego na siebie zobowiązania” (brak umowy oznacza - jej zdaniem – brak możliwości ustalenia wzajemnych zobowiązań stron, a zatem tego, że którakolwiek ze stron miała ich nie wykonać. Zarzucała również, że twierdzenia pozwu są ogólne, nie wiadomo jakiej należności roszczenie dotyczy. Podkreślała, że podstawy faktyczne powinny być na tyle dokładnie sprecyzowane, aby można było jednoznacznie określić wchodzące w rachubę podstawy prawne właściwe do oceny przedstawionego pod osąd roszczenia powoda, albowiem jest to konieczne w celu zapewnienia możliwości podjęcia właściwej obrony przez pozwaną, w szczególności powołania odpowiednich faktów i zarzutów istotnych z punktu widzenia norm prawa materialnego mogących mieć zastosowanie do oceny przedstawionej w pozwie podstawy faktycznej powództwa. Ponadto wskazano, że na wypadek złożenia oryginału umowy, pozwana podkreśliła, że kwestionuje zawarcie umowy i wnosi o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego sądowego z dziedziny pismoznawstwa na okoliczność ustalenia czy rzekomy podpis na umowie został złożony przez nią. Ponadto podniosła, że bez znaczenia dla sprawy jest złożona do akt sprawy deklaracja wekslowa, albowiem pozwanej nie są wiadome okoliczności w których deklaracja powstała, możliwym że została sporządzona do innej umowy, a pozwana nie zwróciła uwagi na jej treść podpisując plik dokumentów. Na rozprawie w dniu 11 października 2019 r. pełnomocnik pozwanej wniósł o zobowiązanie powoda do przedłożenia oryginałów dokumentów.

Powód w piśmie procesowym z dnia 25 listopada 2019 roku, wskazał, że dołączony do pozwu weksel in blanco z klauzulą „nie na zlecenie” wystawiony został i podpisany przez pozwaną jako weksel gwarancyjny zabezpieczający umowę pożyczki gotówkowej (...), którą pozwana podpisała w dniu 23 lutego 2018 r. z (...) SA z siedzibą w B.. Podkreślono, że w umowie pożyczki precyzyjnie wskazano, że całkowita kwota do zapłaty, czyli suma wszystkich środków pieniężnych, które pożyczkodawca udostępnia pożyczkobiorcy na podstawie umowy wynosi 4000 zł. Całkowity koszt pożyczki, czyli wszystkie koszty, które pożyczkobiorca jest zobowiązany ponieść w związku z umową wynosi 5060 zł., a całkowita kwota do zapłaty wynosi 9060 zł. Podkreślono, że informacja o całkowitej kwocie pożyczki oraz całkowitej kwocie do zapłaty została dodatkowo wyeksponowana na pierwszej stronie umowy i precyzowała ona elementy składowe całkowitego kosztu kredytu. Na kwotę kosztu kredytu składała się kwota 129 zł. tytułem opłaty przygotowawczej, kwota wynagrodzenia prowizyjnego w wysokości 3271 zł., kwota wynagrodzenia z tytułu przyznania na wniosek pozwanego „Twojego Pakietu” w wysokości 800 zł. Powód wyjaśnił, że zgodnie z obowiązującą umową, z uwagi na zaprzestanie regularnej spłaty rat przez pozwaną, pismem z dnia 6 maja 2019 r. wezwano pozwaną do spłaty zaległości wyznaczając 7 dniowy termin do zapłaty, pod rygorem wypowiedzenia umowy. Wobec

bezskuteczności wezwania na podstawie pkt 8.1. umowy, pismem z dnia 4 czerwca 2019 r. wypowiedziano pozwanej umowę pożyczki. Podkreślono, że weksel in blanco został wypełniony zgodnie z deklaracją wekslową, na sumę odpowiadającą zadłużeniu, a pozwana zawarła umowę pożyczki w ramach swobody kontraktowej. Wyjaśniono, że opłata za Twój Pakiet stanowi fakultatywny element umowy pożyczki, na który pozwana wyraziła zgodę we wniosku o udzielenie pożyczki. Opłata ta jest pobierana tylko i wyłącznie od konsumentów którzy wyrazili na to zgodę we wniosku, którzy na tej podstawie mają do dyspozycji dodatkowe udogodnienia, w tym możliwość skorzystania z odroczenia bądź obniżenia rat pożyczki. Podkreślono również, że powód wniósł pozew na podstawie podpisanego weksła, którego dokument został do pozwu dołączony w oryginale i nie miał on obowiązku wykazywać w pozwie treści stosunku podstawowego, który weksel zabezpiecza, ani obowiązku załączać umowy ani deklaracji wekslowej. Uzasadniano swoje stanowisko tym, że zobowiązanie wekslowe jest bowiem zobowiązaniem abstrakcyjnym, także w wypadku weksła gwarancyjnego i dochodzący roszczenia z weksła winien jedynie legitymować się dokumentem wekslowym, a ciężar dowodu zawarcia umowy regulującej sposób wypełnienia weksła oraz wypełnienia weksła niezgodnie z umową ciąży na wekslowo zobowiązanym. Ponadto powód wskazała, że pozwana na chwilę składnia pisma spłaciła z tytułu zawartej umowy kwotę 3020 zł.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 23 lutego 2018 roku pozwana K. D. zawarła z powodem (...) S.A. z siedzibą w B. umowę pożyczki gotówkowej nr (...) na podstawie której powód wypłacił pozwanej pożyczkę w wysokości 4000 zł., natomiast pozwana zobowiązała się do zapłaty na rzecz powoda łącznej kwoty 9060 zł. Spłatę zobowiązania rozłożono na 30 miesięcznych rat w wysokości po 302 zł każda. Dodatkowo na zabezpieczenie zwrotu pożyczki udzielonej w ramach przedmiotowej umowy, pozwana złożyła weksel in blanco, upoważniając pożyczkodawcę do wypełnienia weksła.

dowód: umowa pożyczki gotówkowej k. 41, harmonogram spłaty k. 48, deklaracja wekslowa k. 6 wniosek o udzielenie pożyczki k. 90-92

Pozwana z tytułu zawartej umowy wpłaciła na rzecz powoda kwotę 3020 zł.

bezsporne ponadto dowód: karta klienta k. 83

Pozwana zaprzestała wywiązywać się z ciążącego na jej zobowiązania i nie spłacała rat pożyczki zgodnie z ustalonym kalendarzem spłat. Powód pismem z dnia 4 czerwca 2019 roku wypowiedział umowę pożyczki z zachowaniem 30-dniowego terminu. Jednocześnie zawiadomił pozwaną, że zgodnie z postanowieniami umowy oraz deklaracji wekslowej wystawiony przez pozwaną weksel in blanco został wypełniony i w przypadku nie otrzymania zapłaty w ciągu 30 dni, sprawa zostanie skierowana na drogę sądową.

dowód: wypowiedzenie umowy pożyczki k. 5, dowód nadania k. 40-51, wydruk śledzenia przesyłek k. 52-53

Sąd zważył co następuje:

W niniejszej sprawie powód wywodził swoje roszczenie z weksła, który zabezpieczał wierzytelności związane z zawartą w dniu 23 lutego 2018 roku umową pożyczki. Roszczenie powstało w związku z niewywiązaniem się przez pozwaną z zobowiązania.

W ocenie Sądu nie budziły żadnych wątpliwości twierdzenia powoda co do zawarcia przedmiotowej umowy pożyczki, brak całkowitej spłaty, pomimo że pozwana zakwestionowała przedmiotową okoliczność. Zaznaczyć należy, wprawdzie pozwana zakwestionowała podpis na umowie, jednakże jej twierdzenia - w ocenie Sądu - jak i wniosek dowodowy o powołanie biegłego z zakresu grafologii zmierzał jedynie do przedłużenia procesu.

Przedmiotem powództwa było roszczenie wekslowe wynikające z umowy pożyczki, która została zawarta przez pozwaną występującą jako konsument.

W niniejszej sprawie pozwana zakwestionowała zasadność przedmiotowego roszczenia, zaprzeczyła aby zawierała umowę na którą powoływał się powód.

Podkreślić należy, że powód dochodził swoich roszczeń w oparciu o weksel i związane z tym unormowania. Nie budzi wątpliwości, że weksel stanowił zabezpieczenie spłaty pożyczki, był on wystawiony in blanco nie na zlecenie, a zasady wypełnienia weksla regulowała deklaracja wekslowa. Zgodnie z deklaracją wekslową pożyczkodawca został upoważniony do wypełnienia weksla wyłącznie na sumę odpowiadającą zadłużeniu pożyczkobiorcy wobec pożyczkodawcy wynikającemu z umowy pożyczki.

Nie budzi również wątpliwości, że pozwana może bronić się i przeciwstawić posiadaczowi z weksla. Jednakże przepis art. 17 prawa wekslowego wprowadza zasadę ograniczenia zarzutów przysługujących dłużnikowi wekslowemu. Przepis ten wyklucza możliwość podnoszenia przez dłużnika wobec posiadacza zarzutów opartych na osobistych stosunkach dłużnika wekslowego z wystawcą lub z poprzednimi posiadaczami.

Wykluczenie zarzutów opartych na osobistych stosunkach dłużnika wekslowego z wystawcą lub z poprzednimi posiadaczami nie ma jednak zastosowania do nabywcy, który przy nabyciu weksla działał świadomie na szkodę dłużnika. Gdy posiadaczem weksla jest remitent (pierwszy wierzyciel wekslowy) dłużnik w przypadku weksla niepełnego ma prawo podnosić także zarzuty dotyczące niewłaściwego wypełnienia weksla in blanco, a więc, iż nie zastosowano się do porozumienia (treści deklaracji wekslowej). Pozwana kwestionowała zasadność roszczenia, a jej zarzut wywołał konieczność poddania ocenie stosunku podstawowego łączącego strony, umowy pożyczki, na podstawie której należało ustalić wzajemne roszczenia stron, zwłaszcza wysokość zadłużenia pozwanej.

Nadmienić należy, że przedmiotowy weksel był wystawiony przez pozwaną in blanco nie na zlecenie. Na mocy art. 9 Prawa wekslowego wystawca weksla odpowiada za przyjęcie i za zapłatę weksla. Zgodnie z art. 10 w/w ustawy jeżeli weksel, niepełny w chwili wystawienia, uzupełniony został niezgodnie z zawartym porozumieniem, nie można wobec posiadacza zasłaniać się zarzutem, że nie zastosowano się do tego porozumienia, chyba że posiadacz nabył weksel w złej wierze albo przy nabyciu dopuścił się rażącego niedbalstwa.

Nie budzi wątpliwości, że wręczeniu weksla in blanco towarzyszy porozumienie dotyczące uzupełnienia weksla. Istnienie porozumienia co do uzupełnienia weksla jest obligatoryjne, związane jest z wystawieniem i wydaniem weksla in blanco. Z brzmienia ww. art. 10 wynika konieczność istnienia porozumienia stron. Jeżeli wystawca wydał weksel in blanco, to tym samym upoważnił otrzymującego weksel do wypełnienia go zgodnie z umową. W wyniku wypełnienia weksla in blanco częściowo niezgodnie z porozumieniem na niekorzyść osoby na nim podpisanej, osoba ta może stać się zobowiązana wekslowo w granicach, w których tekst weksla odpowiada porozumieniu – deklaracji wekslowej (por. SN z 26.1.2001 r., II CKN 25/00). W orzecznictwie powszechnie przyjmuje się, że w razie naruszenia uprawnienia do uzupełnienia weksla in blanco przez wpisanie wyższej sumy od kwoty wierzytelności, dla której zabezpieczenia weksel in blanco został wręczony, osoba na nim podpisana staje się zobowiązana wekslowo w granicach w jakich tekst weksla jest zgodny z upoważnieniem (por. wyr. SN z 22.6.2006 r., V CSK 70/06, OSNC 2007, Nr 4, poz. 59; SN z 1.12.2010 r., I CSK 181/10, L.)

Podkreślić należy, że zobowiązanie z weksla staje się abstrakcyjne dopiero wtedy, gdy zostanie on puszczony w obieg i nabędzie go osoba trzecia. Wówczas, wobec osoby trzeciej (działającej w dobrej wierze), nie można podnosić zarzutów dotyczących stosunku prawnego będącego podstawą weksla. Ponadto należy wskazać, że zgodnie z art. 41 ust 1 ustawy o kredycie konsumenckim ustawodawca dopuszczając samą możliwość wystawiania weksli i czeków przez konsumenta, wprowadził zarazem unormowania zapobiegające skutkom przeniesienia praw wynikających z tych papierów wartościowych na osobę trzecią. Weksel zabezpieczający kredyt konsumencki nie może być źródłem zobowiązania abstrakcyjnego, a tym samym powód ma obowiązek wskazać dowody na istnienie i wysokość zobowiązania wekslowego.

W niniejszej sprawie pozwana kwestionowała swój podpis na przedmiotowej umowie. W ocenie Sadu na podstawie art. 254 § 1¹ zd. 1 k.p.c. badanie prawdziwości pisma może nastąpić przez porównanie pisma na zakwestionowanym

dokumencie z pismem tej samej osoby na innych dokumentach niewątpliwie prawdziwych. Oznacza to, iż Sąd może zweryfikować stanowisko strony, co do jej podpisu, nawet samodzielnie na podstawie ww. przepisu, biorąc pod uwagę wszystkie okoliczności sprawy (zob. SN z dnia 10 stycznia 2014 r., sygn. I CZ 119/13)

W ocenie Sądu podpisy na zakwestionowanym dokumencie są niewątpliwie prawdziwymi podpisami pozwanej, albowiem są one identyczne jak na pełnomocnictwie udzielonym przez pozwaną dla pełnomocnika adwokata M. P. (k. 37). Podpisy te są identyczne i w ocenie Sądu nie budzi wątpliwości, że zostały złożone przez tę samą osobę. Brak jakichkolwiek przesłanek wzbudzających podejrzenie na temat ewentualnej nieautentyczności podpisów widniejących na umowie pożyczki. Brak podstaw aby jakkolwiek wątpliwości powstały w tym zakresie, ponieważ pozwana nie widząc jeszcze umowy kwestionowała już te podpisy (por. pismo pozwanej). Nie zawiadomiła organów ścigania o możliwości popełnienia przestępstwa w związku z ewentualnym podrobieniem podpisu, nie zakwestionowała okoliczności podnoszonej przez powoda, że po zawarciu umowy wpłaciła kwotę na poczet należności wynikających z umowy. Zaznaczyć należy, że pozwana nie zakwestionowała podpisu na deklaracji wekslowej i weksłu, albowiem w piśmie procesowym wskazała, że nie są jej wiadome okoliczności w których deklaracja powstała, możliwym że została sporządzona do innej umowy, a pozwana nie zwróciła uwagi na jej treść podpisując plik dokumentów. Podkreślić należy, że nie przedłożyła żadnego materiału dowodowego z którego wynikałoby, że zawierała jakąkolwiek inną umowę z powodem

W związku z powyższym brak było podstaw aby dopuścić dowód z opinii z biegłego grafologa, albowiem zmierzał on jedynie do zbędnego przedłużenia procesu.

W ocenie Sądu pozwana zawarła z powodem umowę pożyczki i podpisała weksel in blanco, stanowiący zabezpieczenie powyżej opisanej umowy i podpisała deklarację wekslową. Niewątpliwie podpisała dokumenty związane z udzieloną jej pożyczką

Podkreślić należy, że pozwana występowała jako konsument. Ustawodawca wprowadził szczególną ochronę tej grupy uczestników obrotu cywilnego jako słabszej strony stosunków zobowiązaniowych zapewniając im ochronę przed stosowaniem przez silniejszego przedsiębiorcę, profesjonalnie działającego w obrocie, postanowień kształtujących ich prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami i wywierający szkodliwy wpływ na ich interesy, ustawodawca wprowadził szczególne regulacje prawne chroniące konsumenta. Powyższe wynika zarówno z art. 76 Konstytucji RP, zgodnie z którym władze publiczne chronią konsumentów, użytkowników i najemców przed działaniami zagrażającymi ich zdrowiu, prywatności i bezpieczeństwu oraz przed nieuczciwymi praktykami rynkowymi jak i przepisów ustawowych. Również **zgodnie z prawem unijnym TSUE (por. wyr. Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 13 września 2018 r. (C-176/17), Sąd ma obowiązek zbadać czy w umowach z konsumentami nie występują niedozwolone klauzule umowne lub inne postanowienia naruszające prawa konsumentów.**

Umowy zawarte z konsumentem podlegają ocenie w świetle klauzuli generalnej z art. 385¹ § 1 k.c. z wyłączeniem jedynie jednoznacznie sformułowanych postanowień określających główne świadczenia stron oraz tych postanowień, na których treść konsument miał rzeczywisty wpływ, co musi zostać wykazane przez oferenta. W ramach sądowej kontroli umów należy dokonać oceny, czy określone postanowienie umowne zawiera cechy postanowienia niedozwolonego, a mianowicie czy jest ono niezgodnione indywidualnie z konsumentem i czy kształtuje jego prawa oraz obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy.

Nie ulega wątpliwości, że strony postępowania łączyła umowa pożyczki. Zgodnie z treścią art. 720 § 1 k.c. przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości.

Umowa pożyczki, której wartość przenosi pięćset złotych, powinna być stwierdzona pismem. Z kolei w myśl art. 3 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 roku o kredycie konsumenckim (t.j. Dz. U. z 2014 roku, poz. 1497 ze zm.)

przez umowę o kredyt konsumencki rozumie się umowę o kredyt w wysokości nie większej niż 255.550 złotych albo równowartość tej kwoty w walucie innej niż waluta polska, który kredytodawca w zakresie swojej działalności udziela lub daje przyrzeczenie udzielenia konsumentowi, przy czym za umowę o kredyt konsumencki uważa się między innymi umowę pożyczki.

Przy umowie pożyczki, głównymi świadczeniami stron są: po stronie pożyczkodawcy udostępnienie określonych środków finansowych do korzystania na określony okres czasu, a ze strony pożyczkobiorcy, zwrot tych środków (tak zwany depozyt nieprawidłowy). Umowa pożyczki została przy tym ukształtowana w kodeksie cywilnym w taki sposób, że co do zasady może być zarówno umową odpłatną, jak i nieodpłatną. W przypadku zawarcia przez strony odpłatnej umowy pożyczki, wynagrodzenie pożyczkodawcy winno być wyraźnie określone w umowie. Zwyczajowo formę wynagrodzenia za korzystanie z cudzego kapitału stanowią odsetki, ewentualnie zapłata prowizji. Ustawodawca, aby przeciwdziałać ocenianemu negatywnie w świetle zasad współzycia społecznego zjawisku lichwy oraz aby chronić interesy słabszych uczestników obrotu gospodarczego, jakimi zazwyczaj są konsumenci, wprowadził przy tym do kodeksu cywilnego instytucję odsetek maksymalnych, których wysokość winna stanowić podstawowe odniesienie do oceny ekwiwalentności wysokości wynagrodzenia pożyczkodawcy ustalonego w umowie. Stopa tych odsetek ustalana jest w odniesieniu do aktualnej stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego i odzwierciedla bieżący układ stosunków gospodarczych, „cenę” pieniądza w obrocie międzybankowym i poziom inflacji, zapewnia więc pożyczkodawcom godziwy zysk. Z drugiej strony jej wprowadzenie nie pozwala podmiotom uprzywilejowanym, jakim zwykle w obrocie z konsumentami znajdującymi się w trudnej sytuacji materialnej, niewykształconymi lub mającymi trudności intelektualne z rozeznaniem konsekwencji swojego działania, są pożyczkodawcy, na wykorzystywanie przymusowego położenia słabszej strony umowy. Odsetki, obok prowizji za udzielenie pożyczki, stanowią wynagrodzenie pożyczkodawcy za korzystanie przez kredytobiorcę z jego środków finansowych. Trzeba też podkreślić, że umowa pożyczki, sformułowana zgodnie z zasadami uczciwego i rzetelnego obrotu na rynku kapitałowym, powinna jasno określać, które opłaty i prowizje stanowią zysk pożyczkodawcy, a które są pobierane na pokrycie konkretnych kosztów ponoszonych przez niego w związku z zawartą umową i jej obsługą. Te ostatnie powinny zostać przy tym określone w wysokości rzeczywiście ponoszonej przez pożyczkodawcę tak, aby nie stanowiły ukrytego źródła zysku. Ponadto z istotą pożyczki sprzeczne jest „przeniesienie” na rzecz biorącego pożyczkę sum pieniężnych, których w rzeczywistości nigdy on nie otrzymuje, a które automatycznie zostają zaliczone na poczet związanych z pożyczką kosztów i opłat lub umów dodatkowych. W wyniku tego pożyczkobiorca byłby bowiem zobowiązany do spłaty znacznego zobowiązania, nie otrzymując przy tym na własność żadnych środków pieniężnych. Taką konstrukcję umowy pożyczki należy więc uznać za sprzeczną z zasadą swobody umów wyrażoną w art. 353¹ k.c., zgodnie z którą strony zawierające umowę mogą ułożyć stosunek prawny według swego uznania, byleby jego treść lub cel nie sprzeciwiały się właściwości (naturze) stosunku, ustawie ani zasadom współzycia społecznego. Zgodnie bowiem z treścią art. 385¹ § 1 k.c., jak już powyżej wskazano, postanowienia umowy zawieranej z konsumentem nieuzgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. Jeżeli postanowienie umowy zgodnie z § 1 nie wiąże konsumenta, strony są związane umową w pozostałym zakresie (§ 2). Nieuzgodnione indywidualnie są te postanowienia umowy, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu. W szczególności odnosi się to do postanowień umowy przyjętych z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta (§ 3). Ciężar dowodu, że postanowienie zostało uzgodnione indywidualnie, spoczywa na tym, kto się na to powołuje (§ 4). Przy czym pod pojęciem konsumenta kodeks cywilny w art. 22¹ k.c. wskazuje osobę fizyczną dokonującą czynności prawnej niezwiązanej bezpośrednio z jej działalnością gospodarczą lub zawodową.

Obie wskazane w art. 385¹ § 1 k.c. formuły prawne służą ocenie tego, czy klauzule umowne przekraczają zakreślone przez ustawodawcę granice rzetelności kontraktowej w zakresie kształtowania praw i obowiązków stron konsumenckiego stosunku obligacyjnego twórcy wzorca w zakresie kształtowania praw i obowiązków konsumenta (porównaj: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2005 roku, I CK 832/04).

W rozumieniu art. 385¹ § 1 k.c. „rażące naruszenie interesów konsumenta” oznacza nieusprawiedliwioną dysproporcję praw i obowiązków na jego niekorzyść w określonym stosunku obligacyjnym, natomiast „działanie wbrew dobrym obyczajom” w zakresie kształtowania treści stosunku obligacyjnego wyraża się w tworzeniu przez partnera konsumenta takich klauzul umownych, które godzą w równowagę kontraktową tego stosunku.

Abuzywne postanowienie umowne kształtuje prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, która to sprzeczność rażąco narusza jego interesy. Istotą dobrych obyczajów jest szeroko rozumiany szacunek dla drugiego człowieka. W stosunkach z konsumentami powinien wyrażać się on informowaniem o wynikających z umowy uprawnieniach, niewykorzystywaniem uprzywilejowanej pozycji profesjonalisty przy zawieraniu umowy i jej realizacji, rzetelnym traktowaniu konsumenta jako równorzędnego partnera umowy. Za sprzeczne z dobrymi obyczajami można więc uznać działania zmierzające do niedoinformowania, dezorientacji, wywołania błędnego przekonania u konsumenta, wykorzystania jego niewiedzy lub naiwności. Działania te potocznie określa się jako nieuczciwe, nierzetelne, odbiegające in minus od przyjętych standardów postępowania (porównaj: wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 23 sierpnia 2011 roku VI ACa 262/11).

Zdaniem Sądu, w niniejszej sprawie, dodatkowe koszty pożyczki obejmujące prowizje i Twój Pakiet zostały określone na zawyżonym, nieznajdującym żadnego uzasadnienia, poziomie. Opłaty te zostały ustalone w stałej zryczałtowanej wysokości, niezależnie od faktycznie poniesionych wydatków, przez co dochodzi do braku ekwiwalentności świadczeń stron umowy pożyczki i skutkuje bezpodstawnym wzbogaceniem się strony powodowej. Wprowadzenie przez powoda opłat w wysokości wskazanej w umowie godziło w dobre i uczciwe praktyki kupieckie oraz w sposób rażąco naruszało interes pozwanego jako konsumenta.

W tym miejscu zauważyć należy, iż za niedozwolone klauzule umowne, w świetle art. 385¹ § 1 k.c., należy uznać takie postanowienie umowne, które pod postacią opłaty pobieranej formalnie na poczet pokrycia kosztów konkretnych czynności, w rzeczywistości stanowią dla pożyczkodawcy źródło dodatkowego zysku, ukryte przed konsumentem, pozwalającego mu omijać przepisy dotyczące wysokości odsetek maksymalnych oraz niedopuszczalności kary umownej za niespełnienie świadczenia pieniężnego (art. 483 § 1 k.c.).

Przenosząc zatem powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy, w ocenie Sądu należy stwierdzić, iż zawarte w umowie stron postanowienia dotyczące prowizji stanowią niedozwolone klauzule umowne, przede wszystkim z uwagi na jej wysokość (3271 zł.). Zaznaczyć należy, że prowizja stanowi ponad 81% kwoty udzielonej pożyczki i brak jest jakiegokolwiek uzasadnienia w tym zakresie. W ocenie Sądu opłata ta stanowi dodatkowe wynagrodzenie za udzielenie pożyczki (korzystanie z kapitału), które ma na celu obejście przepisów o odsetkach maksymalnych. W umowie przewidziano że za wynagrodzenie prowizyjne za udzielenie pożyczki pożyczkobiorca zobowiązuje się zapłacić 3271 zł. Powód nie wykazał przy tym w żaden sposób wyliczenia ww. kwoty, biorąc pod uwagę całkowitą kwotę pożyczki, tj. 4000 zł kwota 3271 zł jest całkowicie dowolna i nie wynika z jakichkolwiek wyliczeń.

Nadmienić należy, że pożyczkodawca w kosztach pożyczki uwzględnił również opłatę przygotowawczą w wysokości 129 zł., która nie została zakwestionowana przez Sąd. Ponadto brak jest uzasadnienia pobrania od pozwanego kwoty z tytułu opłaty za Twój Pakiet, który gwarantował pozwanej m.in. możliwość skorzystania z odroczenia rat pożyczki lub ich obniżenia. Brak jest informacji, że powód informował pozwaną o możliwości skorzystania z Twojego Pakietu, jeżeli pojawiły się trudności w opłaceniu rat, skoro działał jako profesjonalista i naliczał opłaty z tego tytułu. Zaznaczyć należy, że początkowo pozwana uiszczała należności. Podkreślić należy, że w piśmie z dnia 25 listopada 2019 r. powód wskazywał, że opłata z tytułu Twojego Pakietu wynosi 800 zł., a z umowy wynika że jej wysokość wynosi 600 zł (dowód umowa k. 41)

Wobec powyższego Sąd uznał, że roszczenie powoda w zakresie kwoty 3271zł, (prowizja) jak i 800 zł. (pakiet), budzą uzasadnione wątpliwości i nie mogą zostać uwzględnione. Należy uznać je za rażąco wygórowane i nie mieszczą się one w granicach swobody kontraktowania o której mowa w art. 385¹ k.p.c. Zapisy umowy w której określono koszt pożyczki na łączną kwotę 5060 zł, przy kwocie udzielonej pożyczki 4000 zł. godzi w ocenie Sądu w dobre obyczaje oraz narusza

rażąco interes pozwanej jako konsumenta. Dlatego też Sąd oddalił roszczenie powoda w tym zakresie, a w pozostałym zakresie powództwo uwzględnił. W ocenie Sądu pozwana miała obowiązek zgodnie z umową zapłacić kwotę 5189 zł. (9060 zł.- 3271 zł. – 600 zł.), biorąc pod uwagę, że zapłaciła kwotę 3020 zł. pozostało do zapłaty kwota 2.182,33 zł. Ponadto powód nie udowodnił, że postanowienia dot. ww. kosztów były indywidualnie uzgodnione z pozwaną i aby miała ona wpływ na jej warunki.

Uwzględniając wynik postępowania, że powód wygrał w 36% , Sąd o kosztach orzekł na mocy art. 100 k.p.c. Sąd uwzględnił, że w skład kosztów procesu powoda wchodzi opłata od pozwu w wysokości 250 zł., opłata od pełnomocnictwa 17 zł. oraz koszty zastępstwa prawnego w wysokości 1800 zł.